

особистих контактів. Тому дані відносини є базовим фактором конкурентноздатності, а конкуренція – суперництво в формуванні й підтримці цих відносин. Відповідно, для того щоб досягти конкурентних переваг на ринку необхідно знати, які на ньому можуть бути відносини.

Зазначене окреслює пріоритетні напрямки управлінського обліку в реалізації стратегії компанії та його стійкому розвитку, які полягають в такому:

–система управлінського обліку повинна дозволяти сформулювати актуальні дані про затрати і доходи за кожним продуктом (проектом, напрямком діяльності) підприємства, в тому числі на перспективу. Відповідно, така система є інформаційною базою для розробки заходів, направлених на підвищення прибутковості за різними напрямками діяльності;

–система управлінського обліку повинна надавати об'єктивну інформацію про фактичний стан підприємства і прогнози його розвитку, що дозволяє формувати базові стратегії за напрямками діяльності, приймати оптимальні стратегічні рішення;

–система управлінського обліку повинна дозволяти сформувати прозору систему показників ефективності діяльності компанії (на основі встановлених стратегічних цілей) і побудувати систему мотивації всього персоналу, направлену на досягнення сформульованих цілей;

–система управлінського обліку повинна забезпечувати даними, необхідними для прийняття рішень щодо оптимізації організаційної структури на предмет неоптимальності;

–на основі даних системи управлінського обліку приймаються рішення щодо реструктуризації та оптимізації продуктового та проектного портфелю компанії. Всі проекти та продукти оцінюються з точки зору ефективності і потенціалу розвитку;

–система управлінського обліку повинна сприяти оптимізації грошових потоків компанії не лише в короткостроковій, а й в довгостроковій перспективі, оскільки допомагає формувати бюджети за напрямками діяльності з урахуванням не лише фактичних даних і внутрішніх прогнозів підприємства, але й впливу майбутніх змін зовнішнього середовища.

Наявність ефективно функціонуючої системи управлінського обліку робить стратегічно орієнтоване підприємство більш привабливим для інвесторів, оскільки підвищує прозорість його бізнес-процесів.

Циган Р.М.

старший викладач

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
м. Кременчук, Україна

ОБЛІКОВА МОДЕЛЬ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ У ВИРІШЕННІ АГЕНТСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ

Характерними особливостями світової економіки є наявність компаній на основі корпоративних відносин, що пов'язано з інтенсивними інтеграційними процесами. Складність управління такими структурами власниками пов'язана з віддаленістю місця знаходження окремих підприємств, які входять в групу.

Останнім часом, все більше уваги науковці приділяють проблемам підвищення результативності управління корпоративними компаніями. Так, у своїй роботі Касич А.О. розглядає еволюцію зміни методичних підходів щодо оцінки ефективності діяльності [2, с. 176]. Об'єктами управління діяльністю компанії можуть бути будь-які активи, пасиви або капітал. У сучасних економічних умовах особливого значення набувають дослідження

питань ефективного управління прибутком підприємств. Прибуток є найважливішим важелем розвитку в масштабах всієї економіки [2, с.192].

Структурним елементом механізму перерозподілу власності є корпоративний конфлікт, в цей процес задіяні абсолютно усі власники капіталу [1, с. 65].

Проблема агентських відношень зазвичай розглядається в інституційній теорії.

Однак, найбільший інтерес у обох сторін агентських відносин (власник-менеджер) викликають грошові потоки корпорації.

У результаті розподілу функцій власника та менеджера виникає інформаційна асиметрія, при тому що недостатність забезпечення стосується саме акціонерів.

Якість та ефективність прийнятих управлінських рішень залежить, як правило, від отриманої повної своєчасної інформації. Одержання необхідних даних про стан и рух грошових потоків відбувається з використанням фінансової звітності компанії.

Протягом часу існування великих корпоративних структур дослідники шукають шляхи зниження ризиків втрат власників від управлінців вищої ланки.

На думку автора, побудова облікової моделі грошових потоків з урахуванням агентського конфлікту дасть можливість вирівняти інформаційну асиметрію для власників.

С.А. Мальцев запропонував універсальну багатомірну модель бухгалтерського обліку, що має декілька площини, що перетинаються. Складові елементи: Г – грошові кошти; УЦ – умовні цінності або зобов'язання; РЦ – речові цінності або майно; Дох. – доходи підприємства, що збільшують економічну вигоду організації з точки зору фінансового обліку; Витр. – витрати організації, що зменшують економічну вигоду організації з точки зору фінансового обліку. Центром даної моделі є грошові кошти, дві інші площини додатково містять елементи, що характеризують доходи та витрати організації з точки зору управлінського та податкового обліку. Дані площини пересікаються з елементами по лінії ВЦ – Д – УЦ, тобто аналогічно площини бухгалтерського фінансового обліку.

Таким чином, формується універсальна багатомірна модель бухгалтерського обліку, яка представляє собою інформаційний каркас управлінського, податкового та фінансового обліку, який відповідно, ведеться «для себе», «для податкового» й «для акціонерів».

Економічні взаємодії в універсальній багатомірній моделі бухгалтерського обліку відображаються за допомогою вартісних потоків, у тому числі найбільш ліквідних і мобільних з них – грошових потоків [4, с.128].

Але, така модель не враховує інтересів власників та не впливає на підвищення інформативності про нецільові витрати грошових коштів менеджерами компанії.

Облікова модель грошових потоків має включати такі елементи, що враховують:

- інформацію про грошові потоки за допомогою даних фінансового обліку;
- інформацію внутрішнього управлінського обліку за центром відповідальності «грошові кошти»;
- виявлення вільного грошового потоку, що спрямовується на отримання додаткового прибутку;
- розподіл вільних грошових коштів на пасивні й активні, та розробка методики аналізу консолідованого грошового потоку [5, с. 151].

Таким чином, облікова модель грошових потоків показує наявність вільних короткострокових грошей, які мають бути генеровані. Вона підвищить контроль за топ-менеджерами, які використовують грошові кошти на власні потреби.

Список використаних джерел

1. Брановицький В. В. Корпоративний конфлікт як невід'ємна складова ринкових взаємовідносин / В. В. Брановицький // Бізнес Інформ. – 2014. – №7. – С. 65-70. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_7_13

2. Касич А.О. Методичні підходи щодо оцінки ефективності діяльності підприємства / Касич А.О., Хімич І.Г. // Бізнес-Інформ, 2012. – № 12. – С. 176–179
3. Касич А.О. Науково-методичні аспекти обліково-аналітичного забезпечення управління прибутком підприємства / Касич А.О., Циган Р.М., Карбан О.І // Проблеми економіки. – Харків: ВД «Інжек», 2013. – № 1. – С. 192–196
4. Мальцев С.А. Универсальная многомерная модель бухгалтерского учета и управление денежными потоками организации / Мальцев С.А. // Вестник Бурятского государственного университета. – 2014. – №2. – С. 126-130
5. Циган Р.М. Удосконалення класифікації грошових потоків з урахуванням сучасних умов господарювання / Р.М.Циган // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 4 – С. 150-155.